

Józef MIELNIKIEWICZ*, Grzegorz CZORNIK*

Pozycja Polski jako eksportera koksu — stan obecny i perspektywy

STRESZCZENIE. Światowa produkcja koksu w roku 2004 wynosiła około 398 mln ton. Czołową rolę na światowym rynku koksu odgrywają Chiny. Polska ze swoim potencjałem produkcyjnym około 10 mln ton produkuje zaledwie 2,5% światowej produkcji tego produktu. Rok 2004 był rokiem przełomowym w światowym koksownictwie ze względu na olbrzymi wzrost produkcji stali, popytu na koks z jednej strony, a wprowadzeniem ograniczeń w wydawaniu licencji na eksport koksu z Chin, z drugiej strony. Rok ten został nazwany rokiem „kryzysu koksowego”. Polska, eksportując około 5 mln ton koksu rocznie, zajmuje drugie miejsce po Chinach na światowym rynku, wynoszącym w roku 2004 około 28 mln ton. Głównymi importerami koksu są Niemcy, USA, Brazylia, Indie i Japonia. Dramatyczny wzrost cen koksu, dochodzących w II kwartale 2004 do 450 USD/Mg FOB, a wynikający ze zwiększonego popytu i wprowadzenia ograniczeń eksportowych w Chinach, spowodował istotne zmiany na światowej mapie koksu. Przejęcie przez grupę Mittal w listopadzie 2003 r. Polskich Hut Stali spowodowało także przejście 51,5% polskich zdolności produkcyjnych koksu przez tę grupę. Nowy właściciel wpłynął istotnie na zmianę kierunków sprzedaży koksu z Polski. Rok 2004 wpłynął także istotnie na decyzje inwestycyjne w sektorze koksowniczym na świecie i w Polsce. Na początku roku 2005 na świecie projektów inwestycyjnych w koksownictwo było na łączną ilość produkcji około 192 mln ton koksu rocznie. W Polsce Koksownia Zdzeszowice po uruchomieniu baterii 7, 8 przystąpiła do budowy baterii 11, a koksownia Przyjaźń do budowy baterii 5. Inne polskie koksownie także realizują projekty inwestycyjne. Połowa roku 2005 przyniosła nieoczekiwany spadek zapotrzebowania na koks. To ograniczenie popytu na koks według wielu analityków z całego świata oceniane jest jako przejściowe, gdyż długoter-

---

* Mgr inż. — Polski Koks S.A., Katowice.

Recenzent: dr inż. Urszula OZGA-BLASCHKE

minowe analizy rynku stali, a także rynku koksu, wskazują na wzrostową tendencję. Polscy producenci koksu wykorzystując geograficzne położenie bliskości dostawców węgla koksowego i rynków zbytu w Europie Zachodniej mają szansę w przyszłości udowodnić swoje możliwości rynkowe. Powiększenie tej szansy dla dużej grupy polskich koksowni stworzy powstanie grupy węglowo-koksowej i jej późniejsza, planowana na rok 2006, prywatyzacja.

SŁOWA KLUCZOWE: koks, rynek koksu, prognozy, koksownictwo, węgiel koksowy, eksport i import koksu, polski rynek koksu

Produkcja koksu na świecie

Producenci na świecie w roku 2004 wyprodukowali rekordową ilość koksu wynoszącą około 398 mln ton. Głównym producentem koksu na świecie są Chiny, które wyprodukowały w 2004 r. 208,7 mln ton. W roku 1990 Chiny produkowały tylko 73,26 mln ton, ale systematyczne inwestowanie w zdolności produkcyjne pozwoliły na zbudowanie olbrzymiego potencjału produkcyjnego koksu [5]. Nadal w Chinach buduje się największą liczbę baterii koksowniczych i równocześnie redukuje się produkcję w piecach ulowych. Inwestycje w przemysł koksowniczy w Chinach są skorelowane z inwestycjami w przemysł stalowy, który podobnie jak produkcja koksu rozwija się w zaskakującym dla całego świata tempie. Innymi największymi producentami koksu na świecie są: Japonia, Indie, Południowa Korea, USA, Ukraina, Rosja. Polska ze swoim potencjałem produkcyjnym w roku 2004 wytwarzała zaledwie 2,5% całości światowego koksu (tab. 1).

TABELA 1. Produkcja koksu na świecie [mln ton]

TABLE 1. World coke production [Mt]

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	Produkcji światowej w 2004 r. [%]
Chiny	121 840	131 300	142 890	177 750	208 700	52,44
Japonia	38 396	37 743	37 910	38 282	38 440	9,66
Ukraina	18 270	17 850	17 540	20 100	21 910	5,51
USA	18 167	15 835	15 077	14 400	12 980	3,26
Polska	9 020	8 974	8 750	10 112	9 991	2,51
Niemcy	9 115	6 890	6 869	7 527	8 180	2,06
Europa	54 656	50 802	47 405	48 424	51 000	12,81
Świat	342 635	342 415	351 234	390 303	398 000	100,00

Źródło: [2]

Rok 2004 był rokiem specyficznym dla przemysłu koksowniczego. Zwiększone zapotrzebowanie na koks związane ze zwiększoną produkcją stali na świecie i połączone z wprowadzeniem ograniczenia w wydawaniu licencji eksportowych przez największego producenta i eksportera koksu — Chiny — spowodowało oprócz kilkusetprocentowej zmiany cen, także radykalną zmianę strategii zakupów przez kluczowych odbiorców koksu.

Importerzy, którzy traktowali dostawy koksu z Chin jako strategiczne zawiedli się i z tego powodu wprowadzili dywersyfikację dostaw z różnych krajów. Inni natomiast podjęli decyzje o odbudowie istniejących, lecz nie eksploatowanych; jednostek koksowniczych lub budowie całkowicie nowych jednostek. W sierpniu 2004 roku znanych było projektów inwestycyjnych na łączną ilość 84 mln ton koksu [6]. Według prognoz do roku 2015 zostanie wybudowanych nowych jednostek koksowniczych na łączną ilość 191 mln ton [1]. Część z tych planów zostanie nie zrealizowana, a część ze zrealizowanych zastąpi stare wyeksploatowane baterie koksownicze. Według prognoz w roku 2015 na świecie będzie produkowane około 500 mln ton koksu [2]. W Polsce w roku 2003 i 2004 zakończono inwestycje w Koksowni Zdzeszowice (baterie nr 7 i 8). Obecnie są prowadzone inwestycje w koksowni Zdzeszowice (bateria nr 11), Przyjaźń (bateria nr 5). Planuje się także inwestycje w Zabrze (Radlin).

Charakterystyka światowego rynku koksu

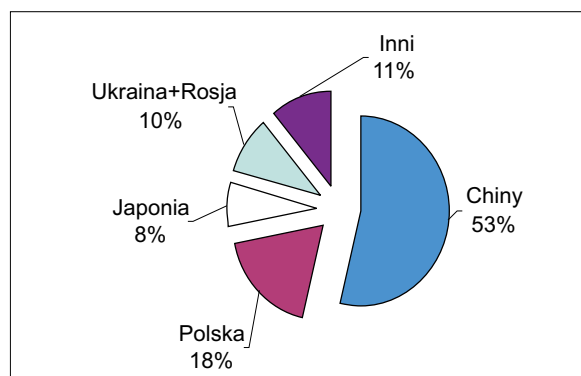
Z wyprodukowanej w 2004 roku 398 mln ton koksu tylko nieznaczna część, bo 28,2 mln ton, czyli 7,3% tego towaru znalazła się w międzynarodowym obrocie (tab. 2). W zasadzie od kilku lat utrzymuje się dominująca pozycja Chin jako eksportera koksu, które dostarczyły w 2004 roku 53,5% całości eksportowanego koksu [4] (rys. 1).

TABELA 2. Główni eksporterzy koksu [mln ton]

TABLE 2. Main coke exporters [Mt]

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	Eksport w 2004 r. [%]
Chiny	15,2	14,0	13,6	14,8	15,10	54
Polska	3,5	3,7	4,3	5,2	5,10	18
Japonia	2,6	2,4	3,1	2,8	2,15	8
Ukraina+Rosja	2,3	2,5	3,3	3,5	2,69	10
Inni	8,0	6,0	6,7	6,0	3,16	11
Razem	31,6	28,6	31,0	32,3	28,20	100

Źródło: [1]

Rys. 1. Udział poszczególnych eksporterów w światowym imporcie [%]

Fig. 1. Share of exporters in the world coke import [%]

W ostatnich latach Polska z eksportem około 18% całego rynku w ilości eksportu wyprzedziła Japonię zajmując w roku 2004 drugie miejsce na świecie (tab. 2). W ubiegłych latach koks ukraiński i rosyjski ze względu na swoją jakość nie był chętnie akceptowany przez odbiorców na rynkach światowych, lecz w ostatnim roku wymagania jakościowe względem koksu znacznie się obniżyły, więc kraje te mogły wykorzystać szansę i zwiększyć znacznie swój eksport. Spowodowało to zwiększenie doświadczenia, a także trwałe wejście przez Ukrainę na rynki, na których do tej pory nie była obecna.

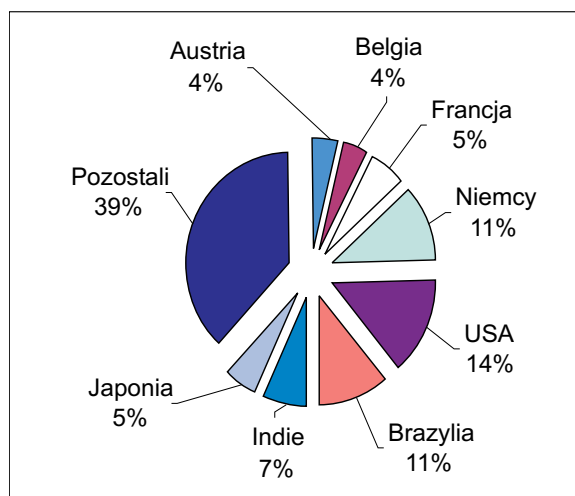
Głównymi importerami koksu na świecie jest Europa, Ameryka Północna i Japonia. Koks jest również importowany przez Indie oraz Brazylię (tab. 3 i rys. 2).

TABELA 3. Główni importerzy koksu [mln ton]

TABLE 3. Main coke importers [Mt]

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	Import w 2004 r. [%]
Austria	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	4
Belgia	1,6	1,3	1,1	1,0	1,1	4
Francja	1,5	1,3	1,4	1,5	1,5	5
Niemcy	6,0	6,8	6,9	6,3	3,2	11
USA	3,7	2,3	2,9	2,8	4,0	14
Brazylia	1,6	1,6	2,1	2,6	3,0	11
Indie	3,8	3,0	3,4	3,3	2,0	7
Japonia	2,7	1,9	2,0	2,3	1,4	5
Pozostali	9,8	9,4	10,1	11,3	10,8	39
Świat	31,6	28,6	31,0	32,3	28,2	100

Źródło: [1]

Rys. 2. Udział poszczególnych importerów w światowym imporcie [%]

Fig. 2. Share of importers in the world import [%]

Na początku 2005 roku nadal na rynkach światowych utrzymywało się duże zapotrzebowanie na koks, lecz już w II kwartale światowe koncerny ogłosiły konieczność redukcji produkcji stali. Z tego powodu zapotrzebowanie na koks również spadło i powinno się utrzymywać co najmniej przez II i III kwartał 2005 roku. Śledząc jednak długoterminowe prognozy produkcji stali na świecie okres zmniejszonego zapotrzebowania na koks jest okresem przejściowym. Ten przejściowy okres według niektórych analityków powinien się skończyć w IV kwartale, lecz inni potwierdzają przedłużenie się do roku 2006 [3, 4, 5]. Bardzo istotną rolę dla Polski jako eksportera koksu odgrywa ich główny konkurent tj. Chiny. To właśnie od decyzji rządu chińskiego zależeć będzie jaką pozycję na światowych rynkach utrzyma ten kraj, a tym samym i Polska w 2006 roku. Zapowiedź wycofania systemu licencyjnego na eksport koksu od roku 2006 stworzy większą szansę dla eksporterów chińskich [3].

Kryzys koksowy w roku 2004 a stan obecny

W 2003 roku Chiny wyeksportowały 14,8 mln ton koksu. W czwartym kwartale 2003 roku rząd Chin zapowiedział redukcję ilości wydawanych licencji eksportowych na rok 2004 do zaledwie 9 mln ton, czyli o około 40% [5]. Równocześnie na całym świecie wzrastało zapotrzebowanie na stal a tym samym także na koks (tab. 4).

Wtedy to wraz ze wzrostem zapotrzebowania na stal i wzrostem jej cen przy jednoczesnej korelacji problemów na rynku frachtowym (blokada portów i statków w Azji Płd.-Wsch. oraz Australii), rozpoczął się drastyczny wzrost cen koksu z równoczesną redukcją ilości

TABELA 4. Produkcja stali na świecie [mln ton]

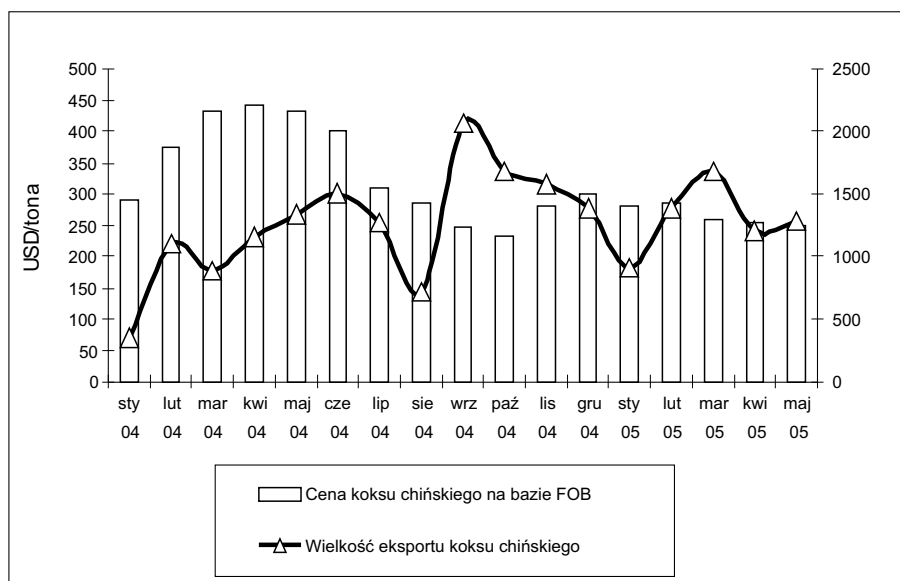
TABLE 4. World steel production [Mt]

Kraj	2002	2003	2004	Dynamika 2003/2004 [%]
Niemcy	45 015	44 809	46 408	104
Włochy	25 970	26 832	28 334	106
Francja	20 258	19 758	20 773	105
Hiszpania	16 408	16 472	17 665	107
Wielka Brytania	11 665	12 965	13 772	106
Belgia	11 343	11 135	11 733	105
Polska	8 369	9 107	10 648	117
EU 25	179 132	183 910	193 507	105
EU 15	158 567	160 374	168 344	105
Chiny	181 688	221 149	272 456	123
Japonia	107 745	110 511	112 675	102
USA	92 241	93 677	98 545	105
Rosja	58 590	61 450	64 289	105
Ukraina	34 056	36 932	38 738	105
Indie	28 814	31 779	32 626	103
Świat	885 766	950 798	1 035 495	109

Źródło: [7]

eksportowanego koksu z Chin. Taka sytuacja rynkowa nie była dobra dla producentów stali. Wzrost cen stali, a szczególnie koksu w 2004 r. osiągnął niewyobrażalny poziom. Ceny FOB koksu wielkopiecowego w II kwartale 2004 roku w Chinach dochodziły do 450 USD/Mg (rys. 3).

Chiny w I półroczu 2004 r. realizowały zapowiedzianą pół roku wcześniej politykę wydawania ograniczonych ilości licencji eksportowych. Wtedy to utworzył się także równoległy rynek sprzedaży licencji eksportowych na koks. Ich cena początkowo wynosiła symbolicznego dolara, lecz z biegiem czasu dochodziła do 180 USD/Mg będąc istotnym czynnikiem cenotwórczym na międzynarodowym rynku koksu. W połowie 2004 roku wiele koncernów stalowych rezygnowało z zakupów koksu ze względu na jego cenę. Równocześnie Unia Europejska zagroziła Chinom, iż wystąpi o zastosowanie sankcji odwetowych na forum WTO, w przypadku gdy Chiny nie zniosą licencji eksportowych [3]. W tym czasie w portach chińskich znajdowało się około 3 mln ton koksu gotowego do eksportu, który nie posiadał licencji. Wtedy to rząd chiński wydał dodatkowe licencje i rozpoczął się zwiększony jego eksport. Ceny FOB zaczęły spadać by w końcu roku osiągnąć poziom 300 USD/Mg.

Rys. 3. Ceny koksu chińskiego i ilości eksportowanego koksu
Źródło: [4]

Fig. 3. Prices of China coke and the amount of export

Ostatecznie eksport koksu z Chin pod względem ilości w 2004 roku był porównywalny do roku 2003 i lat wcześniejszych i wyniósł 15,1 mln ton [5].

Polscy producenci od wielu lat realizują w swoich planach strategicznych politykę dostaw w kontraktach długoterminowych. Kontrakty te przewidują najczęściej pewne opcje ilościowe. Właśnie w 2004 roku większość zagranicznych odbiorców koksu chciało wykorzystać te opcje. Jednocześnie polscy odbiorcy także zgłaszali większe zapotrzebowanie na koks. Innym bardzo istotnym elementem kształtowania polityki eksportowej polskiego koksu było przejęcie w listopadzie 2003 roku 51,5% polskich zdolności produkcyjnych koksu przez grupę Mittal. Wtedy grupa Mittal także zgłaszała dodatkowe zapotrzebowanie na koks. W konsekwencji nałożenia się zwiększonego zapotrzebowania na koks odbiorców zagranicznych, polskich i grupy Mittal, polscy producenci byli zmuszeni do podjęcia bardzo trudnych negocjacji warunków posiadanych umów handlowych zarówno po względem ilościowym jak i cenowym. W konsekwencji tych działań: nastąpiło bardzo duże przeorganizowanie kierunków sprzedaży przez polskie koksownie, pogorszyła się jakość produkowanego koksu, wielu odbiorców koksu utraciło zaufanie do polskich producentów koksu. Wiele koncernów europejskich, hinduskich oraz amerykańskich podjęło decyzje o rozbudowie swoich zdolności produkcyjnych koksu.

W połowie 2004 roku średnia cena za koks gruby z Polski wzrosła do poziomu 310 USD/Mg FCA koksownia. W końcu 2004 roku osiągnęła poziom około 290 USD/Mg FCA koksownia. Ostatecznie eksport koksu z Polski w 2004 roku wyniósł około 5,1 mln ton. Ceny koksu na światowych rynkach z IV kwartału 2004 roku około 290 USD/Mg FCA koksownia przetrwały tylko do początku roku 2005 [9]. W II kwartale 2005 r. europejscy

i amerykańscy producenci stali, a przede wszystkim polscy, zmniejszyli swoją produkcję. Redukcja produkcji stali w II i III w 2005 r. kwartale w europejskich koncernach Mittal, Arcelor, Thyssen dochodzi do 30% [9]. Dodatkowo amerykańscy producenci stali ograniczyli swoją produkcję, a producenci chińscy zmniejszyli swoją dynamikę wzrostu produkcji z powodu braku zbytu na swoją stal w „swoich” krajach. Wiele koncernów stalowych nauczonych doświadczeniem 2004 roku wprowadziło znaczne ograniczenie zużycia koksu poprzez zastosowanie na większą skalę technologii wdmuchu węgla — PCI do wielkiego pieca. Ponadto były utrzymywane większe zapasy koksu aniżeli wcześniej. Sytuacja na rynku koksu zaczęła się odwracać i nastąpiło zmniejszenie zapotrzebowania na koks. W połowie 2005 roku, rynek na nowe „spotowe” dostawy koksu praktycznie nie istniał. Realizowane są wyłącznie dostawy w kontraktach długoterminowych. Wtedy też zaczęły lawinowo spadać ceny koksu osiągając w lipcu poziom w transakcjach „spotowych” poziom 165–180 USD/Mg FOB Chiny [4]. Warto także wspomnieć, iż Chiny w okresie od września 2004 roku do czerwca 2005 roku były netto eksporterem stali. W miesiącu lipcu br. Chiny powróciły do statusu importera netto zamykając bilans handlowy stali w lipcu z ilością 70 tys. ton [3].

Polscy producenci koksu w roku 2005 napotkali oprócz konkurencji chińskiej, także na bardzo silną konkurencję koksu ukraińskiego i rosyjskiego, którego cena oparta jest na znacznie niższych cenach krajowych niż w Polsce. Właśnie tam ze względu na realizowaną politykę sprzedaży w tzw. transakcjach „spotowych” następuje bardzo szybkie obniżenie ceny po tylko, aby „wypchnąć” wyprodukowany towar. Ponadto w wielu miejscach zostały uruchomione dodatkowe moce produkcyjne, które powodują stabilizowanie się rynku koksu na znacznie niższym poziomie cenowym aniżeli w 2004 roku.

Perspektywy eksportu koksu z Polski

Głównym rynkiem zbytu na koks Polski w latach ubiegłych był rynek Europy zachodniej: głównie Niemcy, Austria, Czechy, Rumunia (tab. 5). Ze względów geograficznych tylko sporadycznie był wysyłany koks do USA i Brazylii. W 2004 roku po przejęciu koksowni w Zdzeszowicach i Krakowie przez grupę Mittal nastąpiła zmiana kierunków eksportu głównie z Koksowni Zdzeszowice. Polska wyeksportowała w 2004 roku do USA około 600 tys. ton, do Rumunii 136 tys. ton oraz do Afryki 196 tys. ton. Ilość ta została zredukowana z kierunków europejskich, gdyż łączny eksport koksu z Polski w 2004 r. wynosił ponownie około 5 mln ton.

W połowie 2005 roku nastąpiło znaczne ograniczenie produkcji surówki w całej Europie w tym także w grupie Mittal. Spowodowało to konieczność redukcji produkcji we wszystkich polskich koksowniach jednakże najbardziej zostały dotknięte tym redukcjami koksownie w Zdzeszowicach i Krakowie, gdyż odbiorcy koksu z grupy Mittal, krajowi i zagraniczni, zredukowali swoje zapotrzebowanie na koks z Koksowni Zdzeszowice od 50 do 100%. W efekcie Koksownia Zdzeszowice przyspieszyła zamknięcie baterii nr 9 oraz

TABELA 5. Prognoza produkcji surówki i eksportu koksu [mln ton]

TABLE 5. The forecast of pig iron production and coke export [Mt]

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2010	2015
Produkcja surówki — Świat	885,80	950,80	1 035,50	1 046,80	1 270,70	1 496,90
Eksport koksu z Polski	4,30	5,00	5,10	4,90	5,00	5,00
do Europy Zach.	3,50	4,40	3,40	3,35	3,50	3,50
do Europy Płd.	0,42	0,12	0,22	0,41	0,50	0,50
Eksport Chin	13,60	14,80	15,10	15,00	15,00	15,00
Eksport Ukraina	3,50	3,50	3,70	3,40	3,00	3,00
Eksport pozostali	13,90	14,00	9,40	9,40	11,30	11,00
Razem eksport	31,00	32,30	28,20	27,80	29,30	29,00

Źródło: [2] oraz dane własne

znacznie ograniczyła produkcję w pozostałych bateriach koksowniczych. Sytuacja ograniczenia produkcji koksu w tej koksowni wydaje się być przejściowa, ponieważ w ogólnym bilansie grupy Mittal całość produkowanego koksu przez Koksownię Zdzeszowice jest zaplanowana do zużycia w grupie lub zakontraktowana w kontraktach z innymi odbiorcami spoza grupy. Koksownie Przyjaźń, Zabrze i Wałbrzych dzięki podpisanym kontraktom wieloletnim kontynuują dostawy do swoich tradycyjnych odbiorców, którzy jednak w roku 2005, w przeciwieństwie do roku 2004, nie skorzystają z opcji ilościowych, wręcz przeciwnie niejednokrotnie przesuwają odbiory ilości zakontraktowanego koksu na późniejsze okresy lub domagają się redukcji ilościowych.

Sytuacja ograniczenia zapotrzebowania na koks w połowie 2005 r. zaskoczyła wielu analityków i jest oceniana jako przejściowa, gdyż w dłuższym kilkuletnim okresie na świecie prognozowany jest zwiększone zapotrzebowanie na koks. Wprawdzie analitycy nie prognozują powtórzenia się sytuacji „kryzysu koksowego” z 2004 roku, lecz prognozują systematyczny wzrost zapotrzebowania na koks w Europie i na świecie [8].

Kryzys koksowy w 2004 r. nastąpił gdyż przez wiele lat koksownictwo światowe, poza Chinami, było niedoinwestowane i przestarzałe. Wiele inwestycji w koksownictwo jest obecnie realizowane w celu odtworzenia starych jednostek koksowniczych bądź zaplanowana wraz z rozwojem własnych strategii wzrostu produkcji stali przez światowe koncerny stalowe.

Według własnej oceny koksownictwo chińskie pozostanie przez kilka najbliższych lat kluczową dostawcą koksu na rynki światowe. Pomimo tego, iż Chiny posiadają najnowsze baterie koksownicze na świecie, z czasem będą one traciły na znaczeniu: z powodu coraz większej dbałości przez Chiny o środowisko przyrodnicze i z tym związane coraz większe koszty produkcji; z powodu konieczności importowania węgla koksującego, gdyż własne

potrzeby nie są już pokrywane przez własne kopalnie; z powodu dużego oddalenia koksowni chińskich od odbiorców końcowych, a więc zwiększonymi w przyszłości kosztami logistycznymi, a także z powodu zwiększonego zapotrzebowania wewnętrznego. Niebagatelną rolę w kalkulacji ekonomicznej w najbliższych latach odegra także wprowadzenie przez Chiny wymienialności yuana (w ostatnich dniach wprowadzono w Chinach zmienność kursu yuana do USD opartą na koszyku ośmiu walut) [3].

Polscy producenci koksów ze względu na swoje bliskie położenie geograficzne zarówno do producentów wysokojakościowego węgla koksującego oraz bliskie położenie geograficzne do głównego rynku zbytu, jakim jest Europa Zachodnia, są w stanie w przyszłości wykorzystać swoją przewagę geograficzną nad Ukrainą i Chinami. Tworzony obecnie koncern węglowo-kokсовy powinien wytworzyć efekty synergii dla polskich producentów koksów i zapewnić przewagę konkurencyjną na wiele lat.

Szacowanie obecnie eksportu koksów z Polski na lata 2010 i 2015 jest obciążone dużym współczynnikiem niepewności, gdyż nowo powstały koncern węglowo-kokсовy będzie weryfikował swoją strategię, po jego utworzeniu, a strategia grupy Mittal zaopatrywania swoich hut w USA i Afryce koksów z Polski może także ulec istotnej weryfikacji. Decydującą rolę w kreowaniu strategii eksportowej koksów — Polski w najbliższych dwóch latach, zgodnie z rządowym planem, może odegrać prywatyzacja w 2006 roku grupy węglowo-kokсовej.

Wnioski

Rok 2004 zmienił na trwałe sytuację polskiego koksownictwa. Oprócz zmian właścicielskich w polskich koksowniach, zainicjowane zostały także przekształcenia w polskim górnictwie węgla kamiennego. Polskie koksownie i górnictwo węgla koksowego wypracowały w ostatnim czasie zysk, który w dużej części zostanie przeznaczony na inwestycje odtworzeniowe zdolności produkcyjnych. Nowoczesne koksownie zlokalizowane blisko zasobów wysokojakościowego węgla koksowego, którego produkcja będzie zapewniona na wiele lat, będą w stanie konkurować na rynku europejskim z producentami koksów z Ukrainy, Czech i Chin. Prognozy rozwoju produkcji stali w długim okresie wskazują na zwiększone zapotrzebowanie na koks w tym czasie, a to z kolei daje szansę utrzymania produkcji na poziomie wraz z utrzymaniem eksportu koksów przez kolejne lata na obecnym poziomie około 5 mln Mg/rok. Prywatyzacja koncernu węglowo-kokсовego pozwoli na zbudowanie jeszcze silniejszych aliansów strategicznych dla powstającej grupy węglowo-kokсовej.

Literatura

- [1] McCLOSKEY, 2005 — Metallurgical Coal Quartely Issue 12 I st Quarter.
- [2] CLEARY P., 2004 — Outlook 2004, Cru International.
- [3] Steel Business Briefing Daily (SBB). Global Edition. Londyn 2005.
- [4] JONES A. — Coke Market Report. Re-Net Wyd. 2003, 2004 i 2005. Bruksela.
- [5] CLEARY P., — Steelmaking Raw Materials CRU Monitor. CRU International LTD Wyd. 2003, 2004 i 2005. Londyn, Chicago, Singapore.
- [6] GOODISH J.H., 2004 — 2nd China International Coking Technology and Coke Market Congress. Pekin.
- [7] <http://www.worldsteel.org/>
- [8] HITES B., 2004 — Chinese Steel: Limits to Growth. World Steel Dynamics. Materiały z konferencji “Met coke world summit 2004”, Chicago.
- [9] Dane własne

Józef MIELNIKIEWICZ, Grzegorz CZORNIK

Standing of Poland as the exporter of coke — current condition and perspectives

Abstract

The world coke production in 2004 amounted to ca. 398 Mt. It is China who plays the top role on the world coke market while Poland with its production capacity of ca. 10 Mt has barely a 2,5% of the market share. With the huge increase in steel production and coke demand accompanied by the restrictions in Chinese EL issuance last year was a breaking point in the world coke industry. 2004 was named as a “coke crises “ year.

Exporting ca. 5 Mt annually Poland has a second, right after China, position on the world market which in 2004 amounted to ca. 28 Mt. Germany, US, Brazil, India, Japan are the main coke importers. The dramatic coke price increase up to 450 USD/t FOB in the 2nd quarter 2004 which resulted from higher demand and restrictions on Chinese EL was the source of fundamental changes on the world coke map.

Mittal acquisition of PHS in November 2003 brought about the group acquisition of 51,5% of Polish coke production capacity. The new ownership had a considerable impact on the change in Polish coke sales directions.

2004 had also a big effect on investment decisions in coke industry both in the world as well as in Poland. At the beginning of 2005 the worldwide projects announced for investments in coke production amounted to ca. 192 Mt coke annually. In Poland Zdzieszowice Coke Plant, after heating up batteries no 7,8 started the construction of battery no 11, while Przyjaźń Coke Plant started building battery no 5. There are also investment projects implemented in the other Polish coke plants.

Mid 2005 brought an unexpected decline in coke demand. As the long term steel and coke market analysis point to an upward trend the current reduction in coke demand is — according to many experts in the world- estimated as a temporary one.

The Polish coke producers taking advantage of the close geographical location of the coking coal producers and Western European market stand a good chance for making the best of their market capacity. Those chances will be increased for a group of Polish coke plants by the foundation of the coal and coke group and its further (2006) privatization.

KEY WORDS: coke, coke market, forecast, cokemaking industry, coking coal, export and import of coke